

Letnik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

Št. 13

PTUJ, dne 3. aprila 1964

Letnik XVII.

Občinski družbeni plan za 1964 potrjen

Na sejo so prišli pripravljeni

Takoj v začetku razprave o družbenem planu in proračunu ptujske občine se je videlo, da je nekaj odbornikov dobro proučilo poglavja družbenega plana (29 poglavij na 85 straneh), še bolj pa dokumentacijo k družbenemu planu občine Ptuj za 1964. leto. V diskusiji so se oglašali odborniki kmetijski, iz industrije, šolstva, prosvete, zdravstva itd.

Družbeni plan občine Ptuj je postavljen na skrajno dosegljive meje, ki jih lahko dosežejo le občani, če upoštevajo vse dosežke uspeha, doseganja, izkušnje in vse tiste želje in možnosti skupnosti, ki jih je mogoče doseči le ob dobrem gospodarjenju.

Od milijonov do milijard

Precej odbornikov se je že kar ustavilo pri 1. tabeli dokumentacije. Iz nje je razvidno, da se vzpenja v gospodarskem diagramu ptujske občine krivulja družbenega proizvoda in narodnega dohodka od 1962. leta sem, začeni pri 15.705 milijonih, vsako leto za 1.736 do 2.607 milijonov ali v 2 letih za 4.343 milijonov in da bomo leto dosegli (pri stalnih cenah 1963) vsaj 20.048 milijonov družbenega proizvoda. Krivulja narodnega dohodka se vzpenja iz leta v leto za 1.514 do 1.971 milijonov od 14.414 milijonov iz 1962. leta k letošnjim 18.077 milijonov. Stevilo prebivalstva se povečuje iz leta od 64.219 ljudi iz 1962. leta le za 300 prebivalcev, tako da bomo lahko

računali letos s 64.820 prebivalci. Na vsakega prebivalca bo mogoče letos obračunati za 38.915 večji družbeni proizvod (309.282) kot lani (270.367) ali za 64.731 večji kot 1962. leta (244.551). Za planirani narodni dohodek na 1 prebivalca v občini v letošnjem letu (278.880) je več odbornikov z lahkoto ugotovilo, da se njegova krivulja na diagramu prepočasno vzpenja, saj je začeni s 1962. letom (224.450) do letos kljub povečanju (278.880) ob dvoletni razliki (54.430) praktično le za 51.976 višji od lanskega. Nasprotno pa je iz iste dokumentacije razvidno, da daleč zastaja narodni dohodek 1 prebivalca v ptujski občini (278.880) za narodnim dohodkom na 1 prebivalca v SRS (437.500) in sicer ob letošnji razliki za celih 158.620 din, ob lanskim pa za 145.750 din razlike.

Potrebna sprememba dohodka v korist občine

Glede na vse to so si odborniki temeljito ogledali tudi dokumentacijo (tab. 11) o razdelitvi narodnega dohodka na koristnike. Ni čudno, če so potem v diskusiji pozvali vse navzoče poslance, ki bi naj v skupščini predložili, da za 1964. leto določena razdelitev narodnega dohodka za ptujsko občino kot klasificirano srednjazvrzito občino ni v skladu s potrebami in nalogami te občine, da jo spravi na težaven položaj in da bi se morala delitev narodnega dohodka čimprej spremeniti v korist občine.

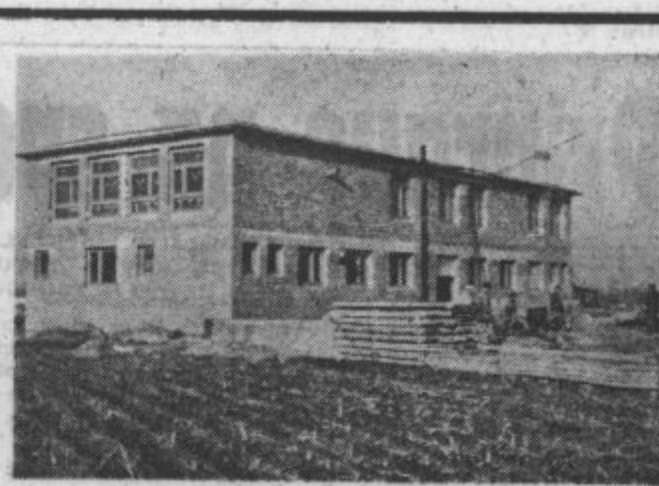
Ta dokumentacija prikazu-

je, da so za občino določeni dohodki v višini 1.148.669.000 din od skupnih dohodkov 15.041.701.000 din preizkusi in da so v primerjavi z lanskim letom po indeksu le za 1,5 višji, medtem ko so dohodki republike višji za 34,2, okraja za 27, gospodarskih organizacij za 24,4, zveze za 20 in ostali dohodki za 14,5 višji kot lanske leto.

Nad 5 milijard za investicije

Iz dokumentacije (tab. 15) dalje izhaja, da bo imela ptujska občina v 1964. letu 4.562.200.000 din za gospod. in 1.176.660.000 din za negospodarske investicije, skupno torej 5.738.860.000 din investicij v osnovna sredstva po raznih panogah. Največ bo gospodarskih investicij za kmetijstvo (3.311.800.000), za industrijo (709.700.000 din), za promet (289.700.000 din), za obrt (123.000.000 din) in gost. (35.000.000 din); negospodarskih pa bo največ za stanovanjsko izgradnjo (560.760.000), potem za šolstvo in kulturo (339.000.000), za zdravstvo in socialno zaščito (125.000.000), za komunalo (121.900.000) in za ostalo (30.000.000 din).

Po navedeni dokumentaciji sta tudi razvidni formiranje in potrošnja sredstev družbenega investicijskega sklada, sklada skupnih rezerv, sklada za osemnemanje živine, sklada za gozdarstvo, sklada za ceste, stanovanjskega sklada, komunalnega sklada, sklada za šolstvo, (Nadaljevanje na 2 strani)

Nova upravna zgradba na gra dbišču farme bekonev na Turnišču

Manevar združene reakcije in desnice

Odpor v Braziliji

Državni prevrati, oblast »zmagovite vojske zveze« ali junte, kot temu pravijo domačini, in podobno nas v Latinski Ameriki ne presenečajo, saj so takorekoč na dnevnem redu. Toda če gre za notranja trenja in celo upor proti zakoniti vladi, kot se to te dni dogaja v Braziliji, največji latinskoameriški državi, se ta odnos malce spremeni. Posebno v primeru, če tak korak desne reakcije v nekem smislu kritizirajo celo v Washingtonu.

Predsednik Brazilije Goulart, sicer prvak delavske stranke, je v želji, da bi lahko uresničil svoj program reform, postavil na noge »ljudsko fronto«, ki jo sestavljajo levo usmerjene stranke in gibanja. Razmere v brazilski skupščini so namreč takšne, da mu onemogočajo, da bi spravi skozi odbore in pozneje skozi skupščino kot celoto zakone, ki bi vsaj v majhnem spremenili težak položaj v državi. Le zmaga združene leveice bi omogočila, da bi dobil primerno večino in s tem tudi podporo za svoj program.

Če si Goulartov program pogledamo od bliže, lahko ugotovimo, da ne gre za kdo ve kakšen »komunističen skok«, kot to trdi brazilska desnica — finančniki, fevdalci in tuji kapitalisti. Goulart terja samo osnovno agrarno reformo, omejevanje samovolje tujega kapitala, omejevanje profitov tujih družb, podpiranje zasebnih rafinerij, monopol na nafto in razlastitev neobdelanih površin ob progah, cestah in rekah.

Zahteva tudi reforme ustave, ker je ta prirojena željam in hotenjem desnice.

Položaj v Braziliji je težak. Denar izgublja vrednost, cene rastejo, državni dolgovi so iz leta v leto večji, brezposelnost je izredno velika. Zanimivo je, da je celo predsednik Kennedy v svojem programu »Zveze za napredek« v bistvu odobral nekaj teh točk, posebno agrarno reformo, toda brazilska desnica je celo ta priporočila zavrnila. Za večino ukrepov, ki prizadevajo ne le domačo buržoazijo, fevdalce in finančnike, temveč tudi tuji kapital, pa desnica trdi, da so delo »komunistične zariše«, ki da jo skuša spravi Goulart skozi zadnja vrata tudi v Brazilijo...

Pri tem opozarjajo tudi na Goulartovo zahtevo, naj bi spet dovolili KP Brazilije normalno delovanje. Upor mornarjev, ki sploh ni bil naperjen proti predsedniku republike, je desnica te dni izkoristila za povod za napad na vlado, zahtevo okrog KP Brazilije pa je postavila v ospredje, da bi tako pridobila javnost, ki je že vsa povojna leta pod stalnim protikomunističnim propagandnim pritiskom v okviru znane gonje ZDA.

Položaj v državi je nejasen. Kaže, da so se Goulartu uprle celo nekatere enote, ki so mu bile prve dni zveste. Desnica lahko vali krivdo za težak gospodarski položaj na predsednika, čeprav je jasno, da je zanj predvsem sama odgovorna. Krčevito se brani vsakršnih reform, ki bi spodbudile gospodarstvo, predvsem proizvodnost dela. Mnoge zadovoljive v tujini pa so imele namen, postaviti na lastne noge brazilsko industrijo, ker je država bila še do pred kratkim prisiljena uvažati industrijske izdelke iz ZDA...

NAŠ KOMENTAR

Polotok Aljasko na skrajnem ameriškem severu je v petek močno prizdejal potres, ki je terjal 73 smrtnih žrtev in več kot 500 milijonov dolarjev škode. Ameriška vlada je potresno območje razglasila za »območje nacionalne katastrofe«. Prav tako potresne vesti, četudi v drugi obliki, prihajajo iz Brazilije, kjer se je desnica uprla vladi predsednika Goularta, ga zrušila in izvolila njegovega naslednika. Medtem ko na Cipru dogovljamo še vedno

manjše praske, četudi so prišle semkaj že enote Združenih narodov, je na otok že odpotoval posrednik glavnega tajnika U. Tanta, finski diplomat Tuomioja, ki je po lastnih izjavah glede svoje naloge optimist.

● VZTRAJNOST PA TAKA

V mislih imamo najnovejši kitajski napad na Sovjetsko zvezo, ki sta ga objavila časnik »Zen Min Zi Bao« in »Hung Cio«. Gre za osmi dolg odgovor na odprto pismo Centralnega komiteja KP Sovjetske zveze in se po svojem bistvu ne loči od svojih »prednikov«.

In vendar bi omenili samo spremembo taktike, ki je vse bolj očitna. Napade na sovjetsko partijo sedaj povezujejo osebno s Hruščovom. Kaže, kakor da žele od poprej »načelne« razprave preiti na bolj »osebne« obračune.

Dogodki zadnjih tednov kažejo, da se v Pekingu »spomnijo« vedno takrat, kadar gre za kakšno večjo sovjetsko manifestacijo. Te dni se mudi premier Hruščov na Madžarskem na čelu posebne vladno-partijske delegacije. Jasno je, da se bo v razgovoru z vodilnimi madžarskimi predstavniki menil tudi o stanju spora ZSSR — Kitajska. Kitajski govorniki niso »pozabili« napasti tudi SZ in »revizionizem« na sindikalnem zborovanju v Sofiji, na sestanku »sveta za azijsko afriško solidarnost« itd.

V Moskvi pravijo, da so postali v Pekingu živčni, ker njihova propaganda nima takega uspeha, kakršnega bi si želeli.

● ZENEVSKA KONFERENCA

Na konferenci OZN za trg in razvoj, ki je pričela z delom prejšnji ponedeljek, so prišli do izraza različne težnje. Dežele v razvoju odločno zahtevajo, da je treba temeljito preosnovati dosedanje mednarodno trgovinsko politiko, da bo zares v korist razvijajočih se držav.

Glavni tajnik konference Prebitch je v ta namen razčlenil vse elemente, ki so doslej škodljivo vplivali na razvoj nerazvitih dežel in poglabljali razlike med razvitimi in nerazvitimi.

Jugoslovanski predstavnik Popović je predlagal, naj spremene načela, na katerih sedaj sloni mednarodna trgovina. Odstraniti je treba vse ovire, ki onemogočajo surovinski in industrijski izvoz razvijajočih se dežel. Podprl je predlog o ustanovitvi sklada za kapitalno financiranje razvijajočih se držav.

Po pričakovanju so se dežele zahodnoevropskega tržišča branile sprememb v mednarodnem gospodarskem sistemu. Predložile so, naj bi samo primerno »dopolnili« mednarodni sporazum o tarifah in carinah (GATT), da bi bili ustrežale nerazvitemu svetu. Kaže, da zahodne dežele žele ohraniti nadzorstvo nad svetovno trgovino tudi še naprej ter tako vplivati na mednarodno trgovinsko politiko. Na drugi strani se sklicujejo na velika sredstva, ki so jih že vložila v razvoj nerazvitega sveta, pri čemer pozabljajo, da si tako tudi odpirajo tržišča za lastne izdelke.

● ... IN KONFERENCA NEVEZANIH

Na pripravljajalnem zasedanju veleposlanikov nevezanih dežel v Colombo so se razmeroma hitro sporazumeli, da bo konferenca nevezanih prvi teden v mesecu oktobru v Kairu. Izdelali so tudi seznam držav, ki jih bodo povabili na konferenco. Mednje sodijo tudi evropske dežele Švedska, Avstrija in Finska. Skupno bo povabljenih 69 držav.

O KULTURNI POLITIKI V KOMUNAH

Beograd, 2. aprila. — Odbor za prosveto in kulturo stalne konference mest je včeraj razpravljala o financiranju kulture in kulturni politiki v občinah in okrajih. Na sestanku so ugotovili, da sredstva, namenjena kulturi, v naših komunah rastejo, vendar ne v sorazmerju s splošnim razvojem. Nenačrtnost priliva sredstev za kulturo pomeni oviro za trdnost kulturno politiko v posameznih mestih.

Osnovna misel udeležencev, diskusije je bila, da je treba kulturno politiko formirati v občinah in okrajnih skupščinah in svetih za kulturo, ne pa izven teh predstavniških teles.

Zanimiva poglavja in dokumentacija

Odborniki so dobili predčasno obširen informativni material v zvezi z zaključnim računom za leto 1963 ter z družbenim planom in občinskim proračunom za 1964. leto, z raznimi odloki in sklepi ter ostalim. Za študij so imeli odborniki na razpolago nad 160 strani tekstovnega in tabelarnega materiala, ki je vsem odbornikom, poslancem in gospodarskim organizacijam celotna orientacija za delo v 1964. letu.

Značilno je tolmačenje družbenega plana občine Ptuj za leto 1964. Poudarek je v osnovnih smernicah in nalogah razvoja, da bosta kmetijstvo in industrija še nadalje vodilni gospodarski panogi in se bosta samostojno razvijali ter se bodo morale ostale panoge prilagajati specifičnim nadaljnjega razvoja kmetijstva in industrije. Tak razvoj bo zagotovljen le ob razvoju družbenih odnosov in krepitvi vloge samoupravljanja, ob višji produktivnosti dela, ob razvoju proizvodnje in potrošnje ter večjih rednih osebnih dohodkov, ob povečanih in novih družbenih nalogah v zvezi z investicijsko politiko, ob čvrstih programih proizvodnje in razvoja gospodarskih organov, zlasti pa tudi ob razvoju šolstva, prosvete, zdravstva, socialnega varstva, kulture in telesne kulture v korak z gospodarstvom, če ga že ne morejo prehitevati. Vse prednje bo mogoče doseči le ob doslednosti, ki jo zahteva izvajanje družbenega plana.

Povečanje članstva SZDL

V sredo, 25. marca, dopoldne je Občinski odbor SZDL občine Ormož sklical sestanek s predsedniki in tajniki krajevnih organizacij SZDL. Ob tej priložnosti so analizirali članstvo SZDL v občini, govorili o načini pridobivanja novih članov in pregledali priprave na zbor volilcev.

Poročilo predsednika kadrovske komisije pri Občinskem odboru SZDL je na sestanku predločil predvsem problem, da je v občini še vedno prenizko število članov SZDL. Stevilka je za 2,5 odst. pod okrajnim povprečjem. Lansko leto je poraslo število članstva le za dve desetinki odstotka. To kaže, da so v

občini premalo storili, da bi razširili vrste SZDL. Procentualno je najmanj članov SZDL v Loperskih, kjer je od 764 volilnih upravičencev samo 264 članov, nato v Savcih — od 875 dvesto, in na Ranču od 233 volilnih upravičencev samo 91 članov SZDL.

Po načrtu kadrovske komisije pri občinskem odboru SZDL bi naj na območju občine zvišali število članstva na povprečje 70 odst. To ni lahka naloga, saj bo zahtevala temeljito delo z ljudmi. Najverjetneje nečlani še niso dovolj seznanjeni z družbeno vlogo SZDL, s širokimi pravicami in dolžnostmi, ki jih s

(Nadaljevanje na 2. strani)

Priprave na spomladansko setev

KMETIJSKA ZADRUGA ORMOŽ SE TEMELJITO PRIPRAVLJA NA LETOSNJO SPOMLADANSKO SETEV. NOVA — POPOLNEJŠA OBLIKA SODELOVANJA MED KMETOM IN ZADRUGO

Priprave na spomladansko setev so na področju občine Ormož v polnem teku. Kmetijski kombinat Ormož je letošnji spomladanski setvi posvetil posebno skrb. Za pravočasno in kakovostno setev so potrebne obsežne priprave, predvsem traktorjev, traktorskih priključkov, pripravil pa je treba priznana semena, dobra umetna gnojila in drugo. Zagotovili so si semenski material, umetna gnojila in zaščitna sredstva za lastno in zasebno kmetijsko proizvodnjo.

Letos bo zadruga angažirala v spomladanskih setevnih delih 54 traktorjev. Na površini 345 hektarjev bodo zasejali največ korne, silazne kornice, ovsu, sladkorne pese in nekaj deteljnih travnih mešan. Letošnja spomladanska setev bo obsegala 100 hektarjev več kakor lanska. Zadruga ima zasejanih 226 hektarjev žitaric, od vseh 1000 hektarjev lastnih poljedelskih površin. Lanski povprečen pridelek pšenice je znašal 32 metrskih stotov, letos pa računajo z večjim glede na ugodno prezimitev.

Letošnji akcijski kooperacijski program KZ »Kombinat-Jeruzalem« Ormož nalaga odgovorne naloge v zasebni kmetijski proizvodnji. Kolektiv se naloge v celoti zaveda, zato se kmetijstvo v občini hitro razvija v novo sodobno obliko družbenega sektorja kmetijstva. Kooperacijski načrt pšenice je realiziran s 111 odst., načrt ječmena pa s 65 odst. Kooperacijski načrt v sodelovanju z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci pa je za spomladansko setev pogodbeno realiziran s 74 odstotki. Ker je sklepanje pogodb v polnem teku, v zadrugi menijo, da bo v nekaterih spomladanskih kulturah kooperacijski načrt dosežen in tudi presežen.

Letošnji kooperacijski program zadruga predvideva 800 ha pšenice, 100 ha ječmena, 100 ha ovsu, 700 ha kornice, 500 ha krompirja, 500 ha krmnih rastlin, 800 ha travnikov, 100 ha sadovnjakov, 100 ha vinogradov, 60 ha sladkorne pese in 10 ha zelenjave, v živinoreji pa 500 telet za pitlišču, 2500 pitanih goved, 8000 prašičev, 250.000 valilnih jajc in 2000 plemenskih kur.

Največji uspehi v sodelovanju v občini so v Središču, na Vitanu in na ravnini od Velike Nedelje do Podgorca. Na teh področjih imajo tudi zasebni kmetijski proizvajalci največ razumevanja za sodelovanje. Težko oprijemljivi za sodelovanje pa se okrog Tomaža, kjer je še vedno najbolj zaostala kmetijska proizvodnja v občini. Tod tudi zadruga ni vsepovsod hotela sklepati kooperacijskih pogodb z predvsem s tistimi, ki nečesto upoštevajo odloka o agrominimumu. V današnjem sodelovanju zadruga s kmetom več ne gre za količino sklenjenih pogodb, ampak za kakovost kooperacije.

Posebno opozorje je še vprašanje pridelave sladkorne pese, za katero se je odločilo premalo zasebnikov. Letošnje sodelovanje v pridelovanju sladkorne pese med zadrugo in kmetom nima značaja blagovne proizvodnje vendar bo pridelovanje slehernemu proizvajalcu dalo potrebne proizvodne izkušnje. Te so potrebne glede na graditve sladkorne tovarne v Ormožu, ko se bo morala kmetijska proizvodnja preusmeriti v pridelovanje sladkorne pese.

Zadruga pogodbeno garantira kmetijskim proizvajalcem v sodelovanju minimalne zaščitne cene za 36 vrst pridelkov. To je za kooperante velika ugodnost. Če so na tržišču nižje cene od zagotovljenih po pogodbi, dobi proizvajalec plačilo po dogovorjenih cenah. Tako se je letos pokazalo, ko je bila cena konzumnega jajca na tržišču 14 din, garantirana po pogodbi pa 18 dinarjev. Če pa so cene na tržišču enake dogovorjenim ali višje, zadruga plača blago po cenah na tržišču.

Zadruga je letos uvedla takšno obliko sodelovanja z zasebnimi proizvajalci, ki postavlja zasebne površine pod iste pogoje kot je lastna kmetijska proizvodnja zadruga. Pri tem ostane zemlja še vedno kmetova last, zadruga kmetu samo preusmerja v blagovnega proizvajalca. Zadruga ki kmetu kreditira rastlinsko proizvodnjo po lastni ceni, kmet pa krmni s tem rastlinskimi pridelki zadrugi govedo in tako nastane s pomočjo sodelovanja tržni višek. Zadruga pa po potrebi nudi v takem sodelovanju kmetu teleta in pujske za pitanje ter dodatna krmila, ter strojne usluge po ceni lastne proizvodnje.

Proizvajalec je navadno zainteresiran povečati proizvodnjo, vendar povsod ne uspe. Vzrokov za neuspehe v proizvodnji je sicer več, vendar sta bistvena na področju občine samo dva. Nekateri privatni proizvajalci še vedno ne upoštevajo dovolj napovedov kmetijskih strokovnjakov, ki dopolnjujejo dosežanje kmetov izkušnje. Na drugi strani se zasebni proizvajalci, ki se ne posvetujejo s kmetijskimi strokovnjaki in odklanjajo napredno kmetijsko proizvodnjo v sodelovanju.

Dobro seme — lep pridelek

Vsekakor je seme eno izmed važnih faktorjev v kmetijski proizvodnji. To je v današnjem času še pomennejše, ko se trudimo obdelati in smoterno izkoristiti sleherni ped zemlje. Da bo pridelave kakovosten in količinski zadovoljiv, je treba poleg obdelave zemlje, uporabe agrokemikalij, predvsem zaščitnih sredstev, posvetiti posebno skrb semenu. Sedaj zadruga zamenjuje semenski krompir sorte cvetnik in bintje. Pri zamenjavi pa nudi ugodnost, da bodo lahko zasebni kmetijski proizvajalci vrnilj seme z letošnjim pridelkom.

Obdelovanje zemlje

Važno mesto v kmetijski proizvodnji zavzema poleg ostalih opravil priprava zemlje. Zelo važno je gnojenje na zalogo, kakor tudi dognojevanja, ki morajo biti pravočasno in pravilno sestavljena. Pridelovalci kornice, krompirja, sladkorne pese, povrtnin in ostalih kultur, naj bi si pravočasno zagotovili seme in sadiko, najbolje tako, da sklenejo z obratom kombinata pogodbo. Ob prejemu semena se naj proizvajalec zanima za procent kaljivosti, ki je lahko zelo različen. Sele takrat bo lahko vsak izračunal, koliko semena bo sejal na hektar.

Sodelovanje v perutinarstvu

Zadruga Ormož je izvršila polkusno cepljenje kokoši na področju Rakovec, Salovec, na Vinškem vrhu, na Krčevinah, pri

Miklavžu, v Hermančih in v Vuzmetinčih. S cepitvijo je zadruga ugotovila, da na področju Rakovec zadruga s kmeti ne bo sodelovala v perutinarstvu,

zaradi precejšnje obolevnosti perutnine po kokošem tifu — ali bele griže piščancev. Na ostalih navedenih področjih pa bo zadruga letos uvajala novo pasmo

kokoši, z namenom povečanja proizvodnje valilnih jajc. Uvajala bo predvsem pasmo White Rock. Z zasebnimi proizvajalci na področju Vitana pa zadruga v perutinarstvu še sodeluje. Ti imajo 3400 pasemskih kur za proizvodnjo valilnih jajc. Tam imajo tri pasme; Stajerka, jerebičarka in New Hampshire. Drago Rizman

Statuti delovnih organizacij pred občinsko skupščino

(Nadaljevanje s 1. strani)

ve pravil med zborom kolektiva in delavskim svetom ter glede imunitete članov delavskega sveta, ki je v danem primeru sleherni zaposleni. Po logiki obstoječih predpisov ne bi mogli v danem primeru v kolektivu nikogar premestiti ali redno odpustiti iz kolektiva. Edina možnost za premike je disciplinski premik in še to samo potom občinskega disciplinskega sodišča. Nadalje je bilo v statutih manjših delovnih organizacij opaziti tendenco po vseh mogočih organih upravljanja in oblikah neposrednega sodelovanja, čeprav za to ni nobene možnosti in objektivne potrebe. Na primer čemu petčlanskemu kolektivu referendum kot neposredna oblika sodelovanja pri odločanju? Vemo namreč, da je ves kolektiv dnevno skupaj in najlažje tako najbolj demokratično rešuje vse probleme. Čemu pa na drugi strani 25-članskemu kolektivu pet ali več komisij delavskega sveta? Vsa določila v statutih morajo biti realna in v praksi izvedljiva, ne pa zaradi demokratičnega okrasa. Nedavno je predstavnik gospodarskih organizacij občinska komisija za izdelavo statustov opozorila na pomanjkljivosti predloženih statustov. Predlagala je, naj vse priporočila k statutu dajo v razpravo komisijam za izdelavo statustov gospodarskih organizacij oziroma celotnemu kolektivu. Tako je občinska komisija predlagala, da naj Pekarna Ormož v statut vstavi določila o vajencih, saj je podjetje obrtno. Pri Gostinskem podjetju ni bilo v statutu določil o obveščanju kolektiva, niti določil o načinu in sredstvih za obveščanje. Statut Piva-slatine je bil preveč podrobno izdelan, postopek za nastanitev direktorja pa takšen, kot ga predvidevajo stari predpisi. Vsekakor navajajo poslednjih partnerjev v statutu ni smotno, kot je imela tovarna »Jože Kerenčič«. V statutu Trgovskega podjetja »Zarje« Ormož so bile pomanjkljivo navedene pristojnosti delavskega sveta in upravnega odbora. Pri gradbenem podjetju »Ograd« Ormož je bil uvod statuta preveč

splošen. Tudi v statutu Kmetijske zadruge Ormož so obstojale nekatere pomanjkljivosti. Navedeni primeri so le izveček pomanjkljivosti statustov gospodarskih organizacij v občini Ormož. Gospodarske organizacije so po predloženih pripombah občinske komisije za izdelavo statustov statuste popravile in poslale čistopise. Iz njih je bilo razvidno, da so gospodarske organizacije pripombe in predloge upoštevale.

Občinska konferenca ZVVI Ptuj

Občinske letne konference ZVVI v Ptuj se je udeležilo 80% izvoljenih delegatov. Iz poročila predsednika občinskega odbora ZVVI Antona Potočnika je bilo razvidno, da je bil odbor delaven skozi vse leto. Občni zbori osnovnih organizacij so bili v glavnem dobro obiskani. V zadnjem času je bila izvedena anketa o osebnih vojaških invalidih, ki je pokazala nekatere probleme članstva, med drugim to, da je precejšnje število članov bolnih, da so nekateri potrebni topljškega in klimatskega zdravljenja. V anketi je nekaj članov izrazilo željo po pomoči pri šolanju in zaposlitvi otrok. Anketa pa ni pokazala prave problematike na terenu in bo moral novo izvoljeni odbor v bodoče posvetiti članstvu mnogo več skrbi.

Razprava je bila precej živahna. Predstavnik ZVVI iz Maribora in tajnica Zveze borcev iz Ptuja sta dala koristne napotke za nadaljnje delo. Diskutanti so navajali, da je vojaške vojne invalide zelo težko zaposliti v podjetjih, ker le-ta gledajo samo na rentabilnost. Na delovnih mestih v podjetjih je zaposlenih precej invalidov iz NOB, ki pa prejemajo nizke dohodke. S tem v zvezi je bilo govora, naj bi pri občinski skupščini ustanovili sklad za borbe

in invalide NOB, da bi lahko izboljšali stanje prizadetih članov, ki iz različnih vzrokov niso mogli doseči boljših delovnih mest.

Na konferenci so razpravljali o statutih, ki so sedaj v obravnavi v občinah in v podjetjih. V tem pogledu bi se morali člani organizacije ZVVI bolj angažirati ter vplivati, da bi v teh dokumentih dobili zagotovila glede določenih pravic v podjetjih.

Čim hitreje reševati pereče stanovanjske probleme

Anketa ObSS in razprava na plenumu je opozorila na vrsto perečih stanovanjskih problemov. Mnogo družin živi v neustreznih stanovanjih. Večina žena, katerih družine živijo v neustreznih stanovanjih, je izrazilo kot svojo največjo željo, da se reši njihov stanovanjski problem. Ta ugotovitev je bila zelo konkretna, ker so žene zelo konkretno opisale svoje stanovanjske razmere. Na plenumu je bilo sprejeto priporočilo občinske skupščine, da se izdela analiza stanovanjskih problemov v ptujski občini in da se na tej osnovi izdela dolgoročni program reševanja stanovanjske problematike v naslednjih letih. V reševanju tega problema pa bodo morale spremeniti svoj odnos tudi delovne organizacije, ki so doslej to breme prepuščale le komuni.

POVEČANJE ČLANSTVA SZDL

(Nadaljevanje s 1. strani)

Menili so, da sprejemanje v članstvo ne sme biti kampanjsko, pač pa preudarno in sistematično. Da bi dosegli število članstva v občini po zastavljeni nalogi, je potrebno na novo pridobiti 2285 članov. To bodo lažje realizirale tiste krajevne organizacije SZDL, ki imajo sposobne aktiviste. Iz razprave izhaja, da so priprave na zore volilcev dobro uspele in tudi razprave o statutih občine so bile precej živahne.

D. R.

Občinski družbeni plan za 1964 potrjen

(Nadaljevanje s 1. strani)

za zdravstvo, socialnega sklada in ostali podatki plana.

Viri proračunskih sredstev

Glede proračunskih dohodkov so se našli odborniki v tej dokumentaciji (tab. 18), da so planirani proračunski dohodki občine v 1964. letu v višini 1.442.198.000 din.

Največ (398.520.000) bo znašal proračunski prispevek iz osebnega dohodka v gospodarstvu in (103.320.000) izven gospodarstva, iz dohodnine (65.600.000) in iz obvezne občinske dajatve od kmetijstva (80.360.000), iz občinskega prometnega davka od maloprodaje po stopnji 3—5% (49.000.000), ostalo v zneskih od 650.000 do 16.400.000 din pa iz drugih naslovov.

Posebni viri dohodkov občine bodo v glavnem (232.000.000) iz občinske dajatve iz kmetijstva in iz dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnih dohodkov do 10% (120.000.000), ostalo pa predvsem iz občinskega prometnega davka od alkoholnih pijač (49.500.000) in iz ostalega občinskega prometnega davka (35.000.000), manjši zneski od 1.500.000 do 3.000.000 pa iz raznih manjših virov. Do-

hodki po zveznih predpisih, ki pripadajo občini, so planirani na 31.500.000 din, dohodki uradov in zavodov ter ostali dohodki na 20.000.000 din ter prenesena sredstva na 68.893.000 din.

Vse odbornike je predvsem zanimala delitev planiranih in ustvarjenih sredstev. V diskusiji so navajali vse važnejše tekoče potrebe. Nekatere bodo morale še letos ostati izven plana. Da bi vsaj z razpoložljivimi sredstvi dobro gospodarili, so predlagali odborniki skupščini, da bi sprejela k družbenemu planu in proračunu priporočila, dopolnitve in spremembe in da bi veljale tudi v bodoči praksi.

Da bi imela ptujska občina koristen vpogled v ustvarjanje in delitev dohodka, bi morale omogočiti vse gospodarske organizacije občinski skupščini vpogled v svoje plane. Pri tem ne more biti izjema TGA Kiričevci, ki to onemogoča občinski skupščini in si mora skupščina na razne načine loviti potrebne podatke o tej tovarni. V kmetijstvu bi morali zagotoviti prodajo kmetijskih pridelkov, da ne bi bilo potrebno kmetovalcem segati po osnovni čredi živine, zlasti goveda ob plačevanju davčnih obveznosti. Pri kooperaciji bi moralo biti

Prihodnje dni

Sindikalna politična šola Ptuj

7. aprila — »Administrativno in finančno poslovanje v sindikalnih podružnicah« — Jože Strašek.

10. aprila — »Lik sindikalnega delavca, njegova odgovornost in povezanost z člani sindikata« — Feliks Bagar.

V ponedeljek, 6. aprila tega leta, bo ob 16. uri v Delavskem klubu v Ptuj, javna razprava o referatu V. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije: »Razširjena reprodukcija delovnih organizacij«. Naloga sindikatov ptujске komunije je, da predloži po navedenem referatu stališča in konkretne predloge. V ta namen je Občinski sindikalni svet Ptuj povabil na javno razpravo številne vidne delavce iz gospodarstva. Javne razprave pa se lahko udeležijo vsaki član, ki ga zanima problematika razširjene reprodukcije.

MESTNI KINO PTUJ

predvaja 3. aprila ob 15.30, 17.45 in ob 20. uri francoski barvni kinemaskopski film »ZASEBNO ŽIVLJENJE«, 4. in 5. aprila t.l. »ZASEBNO ŽIVLJENJE«, 5. aprila ob 10. uri nemški barvni film »KRALJ CAR-DAŠA«, 7. in 8. aprila sovjetski barvni film »EVGENIJI ONJENGIN«, 9. aprila t.l. jugoslovanski film »RADOPOLJE«.

KINO ORMŌZ

predvaja 4. in 5. aprila t.l. italijanski kinemaskopski film »ROCCO IN NJEGOVI BRATJE«, 8. in 9. aprila t.l. jugoslovanski film »NADSTEVILNA«.

KINO SREDIŠČE

predvaja 4. in 5. aprila t.l. francoski film »UZDA NA VRATU«.

KINO ZAVRČ

predvaja 5. aprila t.l. angleški kinemaskopski barvni film »SINOVI IN LJUBIMCI«.

Tekmovanje za občinsko zlato puščico

V nedeljo, 29. marca t.l. je bilo v Ormožu občinsko tekmovanje v streljanju za zlato puščico. Po pričakovanju je na tekmovanju zasedel prvo mesto in osvojil puščico Ernest Krajc. Od 300 možnih je zadal 252 krogov. Zaradi slabega vremena, ki je bilo ta dan, se tekmovanje niso udeležili vsi tekmovalci, ki so na družinskih tekmovanjih dosegli za zlato puščico pogoj za tekmovanje v občinskem merilu.

Tekmovanje ni bilo izvedeno v predvidenem roku predvsem zato, ker občinski strelski odbor nima na svojem območju zaprtega strelišča za zračno puško, zato je moralo čakati na ugodno vreme, da je lahko izvedlo tekmovanje na prostem.

V počastitev dneva mladosti bo OSO izvedel ekipno mladinski tekmovanje. Najboljša ekipa na tekmovanju bo prejela prehodni pokal, katerega ima sedaj strelska družina Središče.

Radko Aleksič

urejeno vprašanje cen kmetijskim pridelkom, da bi lahko sklepali s kooperanti veljavne pogodbe. Pri graditvi šol bi morali zagotoviti sredstva za investicije iz drugih virov, ne iz osebnih dohodkov zaposlenih. Prej bi se morali odločiti za novogradnje (kulturni dom) kot za adaptacije (gledališče, kino), zlasti če ne stanejo te (zdravstveni center) mnogo več kot adaptacije (bolnica, zdravstveni dom). Ptuj bo moral dobiti nova trgovska skladišča, potem pa tudi primerno trgovsko hišo, v kateri si bodo potrošniki lažje ogledali in kupili blago kot v malih trgovskih lokalih ured skladišče. Krajevne skupnosti bi morale imeti več sredstev kot jih je tem zagotovljenih v prorač. občine Ptuj (11.600.000), čeprav jih bodo nekaj »ndi v zvezi s prosveto in kulturo. Na tej seji, ki je trajala od 8. do skoraj 15. ure, so bile ugodno rešene vse točke dnevnega reda. Vsi odborniki in poslanci so bili proti koncu seje že precej utrujeni, saj je šlo zlasti tokrat za izredno obširno stvarino, ki sta jo zbora premotila, jo potrdila in tako zagotovila nemoteno delo v okviru novega družbenega plana občine Ptuj za 1964, ki naj prinese sadove v korist vse občinske skupnosti. V. J.

Skrb za otroka naj bo skrb staršev in družbe

Smo v času živahnih razprav o občinskem statutu in statutu delovnih organizacij ter krajevnih skupnosti, v katerih občani ugotavljajo svoje pravice in dolžnosti, zato je prav, če v te razprave vključimo tudi skrb za delovno družino. Resolucija Ljudske skupščine iz leta 1961 nam daje osnovo za načrtno programiranje otroškega varstva v komuni. Moramo vedeti, da je otroško varstvo važen ekonomski moment, zato ga moramo reševati tudi z gospodarskega stališča, materialno bazo pa ustvarjati v skladu z gospodarsko zmogljivostjo. Z vse hitrejšim gospodarskim razvojem postaja žensko delo v družbi potrebno ne le kot socialna politična zahteva, temveč je to ekonomska potreba. Z naraščanjem ženske delovne sile narašča družbena potrošnja. Urejeno otroško varstvo ne omogoča materi le zaposlitve, temveč jo razbremeni, da se lahko strokovno usposablja, da dosega na svojem delovnem mestu večjo produktivnost, da se uveljavlja v družbenem upravljanju. Varstvo je obenem tudi vzgoja, ki dopolnjuje in izpopolnjuje družinsko vzgojo, ne da bi okrnilo vlogo družine pri skrbi za rast in razvoj otroka. Problem otroka izstopa v družbi bolj v ospredje kot marsikateri drugi problem kulture in prosvete, zato moramo skrb deliti med starše, družbo in ostale občane. Socialistična skupnost bo na podlagi produktivnosti in delitve po delu ustvarjala družbeni fond za otroško varstvo, ki bo omogočal slehernemu otroku zdrav razvoj. S tem pa bomo uresničevali socialistične vzgojne smotre. Zene ne smemo gledati samo kot žene proizvajalke temveč tudi kot mater, ki prispeva svoj velik delež k družbeni skupnosti. Ne smemo dovoliti, da bi se morala žena zaradi neurejenega varstva odreči svojemu poklicu, družbenemu ustvarjanju ali materinstvu. Prav sedaj, ko pripravljamo osnove za 7-letni gospodarski razvoj v komuni, je potrebno, da se široki krog občanov in družbenih skupnosti aktivno vključi v to akcijo, da bo skladno z gospodarskim zagotavljanjem tudi materialna osnova za razvoj varstva delovne družine. V ptujski občini smo zaradi objektivnih težav gospodarskega razvoja zaostali pri reševanju tega problema, ki je pa zaostal tudi za porastom narodnega dohodka. Poglejmo razvojno pot varstva za nekoliko let nazaj.

V občini imamo 29.500 otrok. Zaposlene matere so imele koncem leta 1962 3.200 otrok. Od takrat se je število zaposlenih mater povečalo od 2630 na 4.406 zaposlenih. S tem pa je naraslo tudi število otrok. Od skupnega števila otrok v občini prejema otroški dodatek 9.711 otrok. Dodatek pa prejema 4.449 upravičencev od 12.616 zaposlenih v občini.

V občini imamo 3 vrčice in 1 jasli. V sklopu ptujkega vrčice je tudi zavetišče za šoloobvezne otroke. Jasli in vrčice sta v Kidričevem. Kapaciteta otroških ustanov je 185 otrok, dejansko pa je zasedenost z 256 otroki. V začetku so bile ustanove bolj vzgojnega značaja, saj je bilo v vrčici največ otrok v starosti od 5 do 7 let. Zadnji dve leti pa je priliv otrok večji do 5 let in to izključno otrok zaposlenih staršev. Občinska skupščina je prispevala tem ustanovam:

v letu 1961 za vrčice 8.206.000 din in za jasli 1.840.000 din;

v letu 1962 za vrčice 8.894.766 din in za jasli 2.500.000 din;

v letu 1963 za vrčice 8.716.900 din in za jasli 3.000.000 din. To nam kaže, da je prispevek za jasli iz leta v leto naraščal, medtem ko je bil prispevek v letu 1963 za 173.866 din manjši. Čeravno je število otrok v vrčici močno naraščalo. Stroški za dojenčka na leto znašajo 150.000 din, za otroka v vrčici pa 54.375 din. To nas sili k temu, da organiziramo varstvo dojenčkov v okviru servisov krajevnih skupnosti — v hišnih svetih. To bo varstvo pocenilo za družbo in za starše in se bo bolj prilagodilo otroku. Od sredstev za vzdrževanje ustanov je prejelo Kidričevo letno 5.900.000 din za 70 otrok, v Ptuj pa je ostalo za 175 otrok 5.800.000 din. TGA »Boris Kidrič« je letos namenila 25 mili-

7-letnega gospodarskega razvoja v komuni, ki bo v svojem sestavu moral obravnavati tudi varstvo družine. 340 zaposlenih mater ima 479 otrok. Od tega je 224 predšolskih, 235 šoloobveznih otrok in 59 vajencev in dijakov v srednjih šolah. V organiziranem varstvu v vrčici je 31 otrok, sosedje čuvajo 29 otrok, stare mame 114 otrok, 305 otrok ali 64,5 odst. pa je brez varstva.

Odkod tako velik procent otrok brez varstva? V anketi pišejo žene: na vaseh ni otroških ustanov, ne zmoremo plačevanja za otroke, ker imamo prenizke mesečne prejemke, predalet smo od vrčice itd. Dalje so žene iz bolnišnice, šole, trgovine, Delte predlagale, da se v ptujskem vrčici uvede tudi popoldansko varstvo, ker žene v teh poklicih delajo tudi popoldne. Večina zaposlenih žena pripravlja kosilo doma. Tudi otroci se hranijo doma.

Povprečno prideta na družino dva časa. Otroci zaposlenih staršev so vsi naročeni na mladinske in pionirske liste in jih radi čitajo. Poleg šolskih krožkov, pevskih zborov, obiskuje 36 otrok glasbeno šolo.

Kaj menijo žene o družbeni aktivnosti: od 4406 zaposlenih žena je 179 članic delavskih svetov, 37 upravnih odborov, 197 sindikalnih odborov. Ugotovljeno je, da žene kljub temu, da so izvoljene, ne posegajo v družbeno problematiko zaradi preobremenjenosti v družini. Zanimivo je, da želi 15 žena delati v delavskem samoupravljanju, 9 žena želi biti vključeno v Zvezo komunistov, zanima jih delo SZDL, DPM, šolskih odborov itd. Prosvetne delavke in uslužbenke želijo delati v prosvetnem društvu »Svoboda«. Delavka iz »Delte« piše: »Prvo želim dokončati večerno politično šolo, nato pa bi želela delati v delavskem svetu.« Zene

zanima delo krajevnih skupnosti predvsem na vasi. V sedanjih odborih je izmed 511 odbornikov le 18 žena, zato ni čudno, če so se dejavnosti krajevnih skupnosti bolj enostransko razvijale. V krajevne svete bomo morali izvoliti več žena-delavk, ki bodo pomagale reševati probleme družin.

Kakšne so posledice neurejenega varstva?

Tekstilna delavka iz Majšperka piše: »Ko sem v službi, vedno mislim, kaj je z otroki, ki so sami doma. V Majšperku nimamo vrčice, zaradi premajhnih dohodkov gospodinjske pomočnice ne morem imeti.« Dru- (Nadaljevanje na 4. strani)

Pogoste težave šoferjev na slabih cestah

Pred kratkim je bil tudi 40-letni Letonja Domenik iz Maribora eden izmed številnih šoferjev, k so morali čakati zaradi slabega cestnišča z pogreznjenimi

kolesi tovornjaka več ur na pomoč traktorjev.

Posnetek pokazuje kraj šoferjevih težav v Zerovincih.

D. R.

ZBOR VOLIVCEV V PODGORCIH

V ponedeljek popoldne, 30. marca 1964, je bil v Podgorcih zbor volilcev, na katerem so volilci razpravljali o statutu občine Ormož in o krajevnem prispevku. Zbora se je udeležilo precejšnje število volilcev. Na njem so nekateri volilci (gasilci) menili, da je občina pri letošnji delitvi sredstev premalo upoštevala gasilstvo. Menili so, naj bi bil v samem statutu občine zapodan vsakoleten znesek, katerega naj bi Občinska skupščina Ormož dodelila za razvoj gasilstva občinskih gasilskih zvez. Ker pa statut občine zagotavlja gasilstvo na področju občine potrebna sredstva za nakup potrebnega materiala in opreme, je gasilska dejavnost po statutu v celoti zajamčena, njen razvoj pa zagotovljen.

Tako so se volilci iz gasil-

skega društva Bresnica na zboru pritoževali, da gasilci tega društva nimajo gasilskih delovnih oblek, ki so pri gašenju požarov nujno potrebne. Menili so, da občinska gasilska zveza za njihov razvoj nima dovolj razumevanja. Čeprav je že tako, se nam na zboru zdi neprimerna izjava gasilca Franca Bedničkija, ki je dejal, da bo zaradi teh problemov iz gasilstva oddal ključke od gasilske doma Podgorci Občinski skupščini Ormož. Ta gasilski dom je še dokaj dobro opremljen s potrebno opremo, motorji, cevmi in drugim. Vsekakor je bila taka kritika in izjava sektorskega poveljnika na zboru volilcev neprimerna, še manj pa upravičena.

Na zboru so volilci zahtevali, da se naj v statutu občine vsavi ustrezna rešitev za ostarele in onemoglo kmečke starše, ki v visokih letih nimajo sredstev za preživljanje. Glede precehih socialno varstvenih problemov ostarelih kmečkih ljudi so na zboru menili, da jih je treba temeljito analizirati in v najkrajšem času rešiti. Glede na zaposlenost tamkajšnjega prebivalstva so menili, da je treba v Podgorcih organizirati predšolsko varstvo otrok. Zaradi slabih komunalnih naprav na področju krajevnih skupnosti Podgorci so

volilci na zboru sklenili 3 odst. prispevek za popravilo cest, mostov, brvi itd. Razprava o statutu občine je bila na zboru živahna.

mm

USPEŠNA

IZOBRAŽEVALNA SEZONA

KZ Kombinatski — Jeruzalem Ormož ima lasten center za izobraževanje delavcev na delovnem mestu. Minulo izobraževalno sezono je zadruga priredila tečaj za sadjarje, vinogradnike, poljedelce in hmeljarje. Tečaj je obiskalo 164 vinogradniških delavcev, 23 poljedelskih, 20 sadjarskih in 9 hmeljarskih delavcev, ki so v rednem delovnem razmerju z zadrugo. Priredili so tudi nekaj predavanj za traktoriste.

Pred kratkim so nekateri od navedenih opravili izpite za kvalificirane delavce vinogradniške, poljedelske in kletarske stroke. Takrat je zadruga usposobila 27 vinogradnikov, 14 poljedelcev in tri kletarje. Začetki tečajev se bodo nadaljevali še dve izobraževalni sezoni, izven nje pa zadruga prireja razna važna predavanja in jih tako sproti seznanja z najsodobnejšimi izdelki kmetijske proizvodnje doma in v svetu. Po triletnem izobraževanju bodo tečajniki polagali praktičen in teoretičen izpit.

Vzporedno s tem izobražuje zadruga tudi ostali strokovni kader, ki mu predavajo predavatelji iz Višje agronomske šole Maribor. Vsebinski predavanja je zelo pestra in bogata. Tako so imeli v minuli izobraževalni sezoni več predavanj, in sicer: izdelava teras, o zaščiti rastlin, o uporabi zaščitnih sredstev in o mehanizaciji v kmetijstvu. Da bo delo izobraževalnega centra zadruga še uspešnejše, bodo na tem mestu zaposlili novo delovno moč.

D. R.

LUNINE SPREMEMBE IN VREMENSKA NAPOVED

za čas od nedelje 5. aprila, do nedelje 12. aprila 1964

Zadnji kraec bo v nedeljo, 5. aprila, ob 6.46.

Napoved: Nekako do četrtka, 9. aprila, bodo verjetno naši kraji še izven padavinskega območja, nakar se bo vreme tudi pri nas poslabšalo. Okrog nedelje, 12. aprila, je pričakovati večje količine dežja.

Alojz Cestnik

„Poglejte, kako teče..“

V soboto, 21. 3. 1964, jutraj, po deževni noči, bi lahko zahtevalo v Ptuj vsaj 50 stanovalcev iz raznih starih stanovanjskih hiš, koga iz ptujskih forumov naj bi naj prišel gledat v njihovo stanovanje, kako se je v njem nabrala voda.

Namen takšne zahteve bi lahko bil dokazati, da mora skrbeti dober hišni gospodar (hišni svet, stanovanjska skupnost, zasebnik) predvsem za streho nad stanovanjci, da ne bi povzročala mokrota škoda na sami zgradbi. Lahko bi bil tudi namen spomniti pristojnega referenta na prošnjo za primerno stanovanje ali pa opozoriti politične in upravne forumu na to, da se še bavijo nekateri občani z vprašanjem, kdo se naj zavzame za nje, če ne more niti stanovanjska skupnost, stanovanjski sklad niti hišni svet, ko gre za neodložljivo pomoč in za odpravo škode v hiši skupnosti in v stanovanju stanovalcev.

Mimika Zajšek, Marija Petrovič in Marija Ranfi, vse tri zaposlene v ptujski bolnišnici, stanujejo v stari zgradbi v Volkmarjevi 2. V noči od petka na soboto 21. marca 1964 niso imele miru, ker je kapljala v vežo v veliko mlako deževnica, v sobo pa z zidu in s stropa. Vso posodo so razpostavile po sobi in nalovile nekaj deževnice, ostala pa je razmakala

tla. To se pri njih ponavlja ob dežju. Same si ne morejo pomagati. Streha je visoka, na slemenu manjka opeka, na zračniku in na podstrešju je strohnel les, zato pridno teče po ostrešju in zidovju ter razjeda že itak skromno pomožno stanovanjsko zgradbo. Te tri stanovalke imajo težave z deževnico in vlago, enako njihova sosedja Anita Sirec v svoji sobi z dvema otrokoma, in vse skupaj preganja strah pred dežjem, pred rešetom nad seboj.

V tem primeru gre za 1-dnevno delo zidarja ali krovarja, za nekaj opek in malte, za nekaj deščic in za primerno spretnost, da bi odstranili na slemenu razpoke in špranje in stvar bi bila rešena.

Ne bo preostalo drugo, da bo res nekdo moral vgrizniti v to jabolko. Vsako pošiljanje stanovalk od urada do urada ne bo zaprlo poti deževnici in preprečilo propadanja zgradbe, kjer stanujejo razni zaposleni ljudje. Dodelitev primernejšega stanovanja bi bila za vse idealna rešitev, če bi bile za to realne možnosti, najrealnejša pa bo vsaj ureditev strehe, ker si to rešitev vsi skupaj najbolj želijo, saj je najcenejša in jim bo tudi najprej in najbolj koristila.

V. J.

Tovarna TGA »Boris Kidrič« Kidričevo

možnost za rekreacijo v dnevi, ko so člani delovnega kolektiva prosti in potrebni osvežila, počitka in pa pridobivanja novih moči za nadaljnje delo. Mnogi se navdušujejo za enodnevnne izlete v razne bližnje kraje, kjer bi se brezskrbno odpodili in razvedrili. V ta namen so bile s strani organov upravljanja dodeljena tovarniškemu odboru sindikata tudi finančna sredstva, tovarniški odbor pa je že na seji o tem vprašanju razpravljal in sklenil, da za sedaj predlaga za rekreacijske centre Stubiške in Krapiške toplice ter Negovsko jezero in Trakošan, pozneje pa po potrebi in širši želji članstva tudi Pohorje in eventualno Bresterijsko jezero. Izvoljena komisija je dobila nalogo čimprej pripraviti vse potrebno, da se lahko takoj prične z enodnevnimi izleti in prepotrebno rekreacijo. S tem bo gotovo napravil velik korak naprej k uresničitvi dolgoletnih želja članstva. Glede letnega oddiha članov kolektiva so udeleženci na občnih zbiorih nakazovali nekatere nepravilnosti, ki so se pojavljale v lastnem počitniškem domu v Crikvenici, z željo, da do raznih preteklih neljubih nepravilnosti ne bi več prišlo predvsem še sedaj, ko je podjetje kupilo še en dom in s tem dana možnost, da se čimvečje število članov kolektiva letos posluži lastnega počitniškega doma in ob primernih cenah tudi dnevnega penziona. Sedaj bo glavna naloga upravnega odbora počitniškega doma in organov delavskega samoupravljanja, da uredijo vse potrebno in poskrbijo, da se v domu ne bi ponavljale stvari, ki so jih udeleženci doživljali v času svojega letnega oddiha. Udeleženci so med drugim posvetili precej pozornosti osnutku statuta podjetja. Bilo je precej pripomb, da so bile razprave slabo pripravljene. Ali bi se sploh smelo pripetiti, da je bila sklicana razprava o osnutku statuta, se pa te ni udeležil niti predsednik sindikalne podružnice? Vse razprave, tudi razprave o proizvodnji, delu SP in pododborov, svetov PE in EE itd. so pokazale, da je članstvo dalo konkretno oceno dela v pretekli dobi, istočasno pa v nova vodstva tudi predlagalo člane kolektiva, ki bodo delali z voljo in s poslušanjem do svojega članstva.

MF

Na pragu turistične sezone

Vreme in turizem

Ugodne vremenske razmere so pogoj za turizem, točneje za njegovo časovno trajanje in napetost, in to pozimi in poleti. Le ob lepem vremenu ali v pričakovanju takega vremena gre turist na zdravljenje, rekreacijo, zabavo, sploh na potovanje v kraj izven rednega bivališča in tam ostane, dokler sodi, da mu vreme ne bo nagajalo.

Nakazati turistu, če že ne zagotoviti, kakšno bo vreme v času njegovega turističnega podviga, pomeni veliko, marsikomu več kot denar.

Tega pa receptivni krogi ne zmorejo sami. Pomagati jim morajo poklicni organi; pridobiti te in smotrno izkoriščati njihovo sodelovanje, je važna naloga turistične politike.

In tako je bilo naravno, da sta postala turizem in vremenska poročevalska služba delovna partnerja in so njuni stiki iz leta v leto pomembnejši.

Konice v svojem razvoju seveda nista in še ne bosta tako kmalu dosegla, vendar čas teče in razvoj mu skuša slediti, čeprav pri nas bolj počasi in tipaje.

Imamo omrežje vremenskih opazovalnic, organizirana je poročevalska služba za javnost s pomočjo telekomunikacij, pri čemer sta kot posredovalca zaslužna zlasti radio in tisk.

Osnova, dosti prek zametka, je tedaj tu.

Ce se v velikem svetu pečajo z. načrti o ureditvi centralnih svetovnih meteoroloških opazovalnic, o uvodu satelitov kot observatorijev v vesoljstvu in drugih projektov, sledimo vsemu temu z zanimanjem in v pripravljenosti, da nudimo izvrševalcem pravočasno, čeprav še skromno pomoč. Gre za to, da koristimo znanosti in stvari, slednji zlasti s tem, da se preide čimprej in v čim večji populnosti od prejšnjih klasičnih (subjektivnih) na objektivne vremenske napovedi ne le za vse večje in važnejše kraje, ampak tudi regionalno za vsa naša turistična področja. Turizem nasploh in nešteti turisti hvalenosti in priznanja za to ne bodo odrekli.

Turizem ob zaključku poletja 1963

V Svisci: V tej deželi so zabeležili v turističnem prometu lahko nazadovanje. Na prvi pogled nič znatnega: pri domačih gostih je znašal padec 0,6%, pri tujcih 0,8%. Gledano skozi švicarsko prizmo pa je tudi to sorazmerno veliko, če upoštevamo istočasen močni porast v Portugalski, Španiji, Grčiji in Jugoslaviji.

Zakaj tako? Predvsem zaradi prehodnega odmika turističnih ciljev od Švice, kar velja posebno za turiste iz Nemčije, Avstrije, Beneluksa, Iberijskega polotoka ter Latinske Amerike; nasprotno so se dvignili obiskovalci iz Francije, Italije, Izraela in posebno iz Japonske. Eden izmed nadaljnjih vzrokov sta nazadovanje obiska — zlasti v Vallisu — so tudi psihološke posledice lanske epidemije v Zermattu.

Ni se spremenilo povprečje dobe bivanja; znašalo je, kakor leta 1962, okoli tri dni: večje je bilo pri domačih, nekoliko manjše pri tujcih turistih.

Med petimi večjimi mesti Švice je imel Zürich v splošnem največji obisk, največ gostov iz Amerike.

V kneževini Liechtensteinu: Neverjetno: Na tem mejnem ozemlju Švice so bolj odrezali tako po številu turistov kakor po nočitvah. Med došlimi gosti so zabeležili 42.324 oseb proti 34.455 leta 1962, medtem ko so nočitve znašale 88.752 ali kar za 26% več kakor v prehodnem letu. Največ gostov je bilo iz Nemčije. Povpreček bivanja je znašal 2,1 dne po osebi, zasedba vsake postelje 39,3% pri 1006 posteljah, kolikor jih je v celoti na razpolago v gostinstvu.

Turistična Opatija

je center kvarnerskega turističnega področja. 120 let že plapolta tu zastava turističnega prometa, domačega in inozemskega. Zavidanja vredne so perspektive Opatije. Snujejo povečanje njene receptivne zmogljivosti, da se bo približala 30.000 posteljam. Magnet in gibalno prometa pa naj bi bil v okrepljenem zdravstvenem turizmu, povezanem z odličnimi klimatskimi, pa še balneološkimi činitelji (zdravljenje z morsko vodo).

Ali bo naš Portorož lahko šel v korak s posestrimo Opatijo? Po našem mnenju to vprašanje ni depilirano in bi bilo prav, da mu prislusnejo tisti, ki se jih tiče. j.s.

Del muzeja v gradu Borl urejen

V ponedeljek, 30. marca 1964, je končal Zavod za spomeniško varstvo Maribor restavriranje grajske kapele na Borlu, ki predstavlja del muzeja za območje Cirkulane.

V imenu Muzeja Maribor in Zavoda za spomeniško varstvo Maribor sta pregledala 30. marca t. l. opravljeno delo dr. Sergeja Vrišer, direktor, in Jože Kurk, konzervator iz Muzeja Maribor, navzoč pa je bil tudi restavrador Anton Blatnik iz Maribora. Prvoimenovana sta se o na novo urejeni grajski kapeli na Borlu zelo pohvalno izrazila. Zelo zadovoljen je bil tudi direktor Letovišča grad Borl Dušan Korenjak, ki se je zahvalil predstavniku muzeja in zavoda dr. Sergeju Vrišeru, posebno pa še konzervatorju Jožetu Kurku in restavradorju Antonu Blatniku za vso skrb in izredno prizadevnost, brez katere umetniško delo ne bi bilo tako hitro in vzorno opravljeno. Obratno so se dr. Vrišer, Kurk in Blatnik zahvalili Dušanu Korenjaku za vso pomoč in razumevanje za ohranitev kulturno-zgodovinskih dragocenosti v tem delu Halož, ki so prej leta propadale v zapuščenem prostoru. Borlski grad ima sedaj urejen

del muzeja, ki bo imel dva dela, starejšega, zgodovinsko-kulturnega, in novejšega, NOB. Z restavriranjem kapele je dosežen namen ohraniti predmete iz kapele kot sestavni del gradu in kot del muzeja. Sama kapela je iz 1674. leta, oprava pa iz prve polovice 18. stoletja, ko so se bili gospodarji gradu Borl avstrijski plemiči, grofje Sauerji. V gradu Borl je bila lepo urejena farna cerkev vse do časa, ko je bila zgotovljena cerkev v Cirkulanah. Večji del nekdanjega cerkvenega prostora v gradu Borl je preurejen v gostinski prostor, ki ga loči od kapele zid z Mežanovo fresko »Trgatev«.

Na pobudo Zavoda za spomeniško varstvo Maribor, sporazumno z upravo Letovišča grad Borl in po odobritvi tozadevnih sredstev za spomeniško varstvo je začel novembra 1963 restavrador Anton Blatnik z delom na Borlu. Očistil in uredil je pro-

stor, konzerviral štuk, slike in opremo. Sedaj po tem delu bo še popravljen obrambni stolp, ki je že močno ogrožen, da bi ga uničil zob časa. Za vse skupaj bo porabljenih okrog milijon dinarjev iz sredstev za spomeniško varstvo.

Domači in inozemski turisti si bodo sedaj lahko ogledali kapelo kot zaključen baročni prostor s sorazmerno visoko kvalitetnimi detajli iz 17. in 18. stoletja. Ko bo še zraven urejen oddelek NOB, bo imel Borl za turiste in za domače prebivalstvo urejeno muzejsko zbirko, ki si jo bo rad vsakdo ogledal.

Za dela v stolpu je že vse pripravljeno. Stolp bo zopet pokrit s škodljivci. Po končanih delih na stolpu ostane še ureditev portala v dvorano in vodnjaka na dvorišču in arkade na hodniku. Tudi ta dela bodo opravljena pod nadzorstvom Zavoda za spomeniško varstvo Maribor. V. J.

Slabo stanje cest na ormoškem območju

Ceste na področju občine Ormož je zima zopet zelo poškodovala. Asfaltirana cesta Ormož—Ptuj je precej poškodovana zaradi globoke zmrznjenega cestišča, ki se je pričelo odpustiti in sedaj povzroča to gubanje ceste in trganje asfalta. Po tej cesti so pred kratkim zaradi zaprtje borlske ceste preusmerili celoten tranzitni cestni promet med Slovenijo in Hrvaščino.

Cesta Ormož—Središče ni asfaltirana in je še toliko bolj podvržena propadanju. V nižjih legah je cestišče pričelo kipeči in na njem se zaradi neprestanega preobremenjenega tovornega prometa delajo brazde, gube itd. Ta cesta prenese obremenitev 600 do 700 ton v 24 urah, sedaj pa je dnevno na njej prometa najmanj 1500 do 2000 ton. Cesta je torej trikrat preobremenjena. Zato ni čudno, da je v slabem stanju in da ne more več prenesti težkega prometa. Skozi razrito cestišče sili na površje llovica in llovata brozga, ki obtežkoča promet. Tu in tam na cesti ostane tovornjak in čaka na pomoč traktorjev. Tudi vrhni del cestišča je pre slab, da bi lahko ob slabem vremenu prenesel to težo tovara. Ta cesta bi lahko prenesla vozila do pet ton in ne kot po njej skoraj redno vozijo tovornjaki, težki do 40 ton. Cest II. reda je na območju občine Ormož 38 kilometrov, cest tretjega reda pa 71 kilometrov.

Tudi na cestah tretjega in četrtega reda je povzročila zima precejšnjo škodo. Te ceste so brez gramozne podlage in na llovnatem terenu. Zato vsako pomlad zelo propadejo. K vsemu temu še precej pripomore preobremenjenost zaradi težkih vozil, za katere niso bile grajene. Dnevna nosilnost cest III. reda je le 300 ton v suhem vremenu, ceste na področju občine

Ormož pa so trikrat in nekatere celo štirikrat preobremenjene.

Predvsem sta preobremenjeni cesti Središče—Ljutomer in Miklavž—Pavlovci, poleg ceste II. reda Ormož—Središče. Stanje cest je vsekakor močno povezano s stanjem vremena. Da pa bi ne prišlo tudi prihodnje leto do podobnega stanja cest v občini, je potrebno vse ceste rekonstruirati.

Tudi ceste četrtega reda so v slabem stanju in je promet predvsem v spomladanskih dneh skoraj nemogoč. D. R.

Kratke z Desternika

Statut krajevne skupnosti Desternik sestavlja 5-članska komisija, ki jo sestavljajo Janko Marinič, Janez Sok, Franc Ogrinc, Jožef Zelenik in Srečko Zelenik.

V letošnjem letu bo porabila krajevna skupnost Desternik okrog 200.000 dinarjev sredstev za ureditev pokopališča. To delo bi moralo biti opravljeno že lanske leto. Na razpolago so že tudi sredstva za nabavo in vzdrževanje spominske plošče na domu Matije Murka v Drstalji.

Na območju krajevne skupnosti Desternik je 74 km občinskih cest. Za vzdrževanje teh cest bo v letošnjem letu porabljenih okrog 600.000 dinarjev. S temi sredstvi bo mogoče vzdrževati predvsem 8 km kategoriziranih cest, ostale pa bodo morali vzdrževati s pomočjo krajevnega samoprispevka.

Ureditev jarkov-hudournikov, ki ogrožajo ob plohah in nalivih občinske ceste, je v krajevni

Zanimiv portal na Borlu. Dragocenih umetnin več ne zakriva okrasna trta kot jih je pred čiščenjem

skupnosti Desternik nujno potrebna. Tudi za ta dela je določena posebna komisija.

Problemov socialnega skrbstva in zdravstva na območju krajevne skupnosti Desternik ne bo mogoče reševati brez potrebnih materialnih sredstev, zlasti kjer gre za socialno in zdravstveno ogrožene prebivalce iz te skupnosti.

Krajevna skupnost bo posvečala v bodoče več skrbi otrokom, ki so v oskrbi pri drugih hišah, preužitkarjem, zlasti pa pastirkom glede na to, kako skrbijo za nje.

Kako obiskujejo učenci šol in kakšne uspehe dosegajo, ni več samo skrb staršev in učiteljsstva, ampak stanovjske skupnosti kot celote, ki je zelo zainteresirana, da bi mladi rod čim bolj napredoval in da bi dosegel v življenju uspehe, od katerih se bo vedno rad spominjal na kraj, kjer je preživel zgodnja leta svojega življenja.

Stanovjska skupnost se bo poskušala pomeniti s starši, ki zadržujejo šolarje doma pri različnih delih, da tega ne bodo delali, ker povzročajo šolarjem več škod kot imajo sami koristi. Skupnost bo tudi podprla akcijo za zbiranje denarja in živil za šolsko kuhinjo. Koristi kuhinje z dobro prehrano se čutijo predvsem v normalnem fizičnem in umskem razvoju učencev.

Ko bo prevzela stanovjska skupnost v upravljanje zgradbo prosvetnega društva, bo uredila ob pomoči prosvetnega društva ostrejšje zgradbe pa tudi notran-

jost. V urejeni zgradbi bodo imeli tudi krajevni klub. V njem se bodo sestajali odbori organizacij in društev.

Nogometno in košarkaško igrišče sta Desterniku nujno potrebna. Ko bosta moštvila pripravljena na tekme, bo lahko v Desterniku več športnih srečanj, ki bodo prav gotovo zanimiva za vso okolico.

Kmetijska proizvodnja je tudi za območje krajevne skupnosti Desternik prednostnega pomena, zato je razumljivo, da bo nenehna skrb stanovjske skupnosti, lo, da bodo tudi za to območje opravljene vse preventivne mere za zatiranje škodljivcev. S predavanji bo seznanjeno prebivalstvo z vsemi posebnostmi sodobne kmetijske proizvodnje.

Kritično stanje obrti na območju Desternika nalaga krajevni skupnosti vso skrb da bi prišlo do ustanovitve servisa za kovaštvo, kolarstvo, krojaštvo in šiviljsko obrt, ki jih sedaj na tem območju pogrešajo.

Malo je verjetno, da bi se dalo brez primerne skrbi stanovjske skupnosti izboljšati nezavidno stanje glede obrtnosti, brez katerega tudi Desternik ne more biti.

V okviru malih asanaej bo prišlo postopoma v krajevni skupnosti Desternik tudi do ureditve javnih vodnjakov, iz katerih se oskrbuje z vodo večje število stanovalecev v skupnosti. Posebna komisija bo predhodno pregledala vodnjake in določila vodnjake, ki bodo naprej urejeni.

Humor

Otroška logika

— Manica, v nedeljo se ne igray na ulici, igray se na vrtu!
— Ali na vrtu ni nedelje?

Prijetna zabava

Gosti nekega hotela v Santiagu najdejo v svoji sobi ne samo pravila hotela s cenikom, temveč tudi sledeče opozorilo: »V slučaju potresa izvolite takoj zapustiti hotel. Na cesti

je vaše življenje bolj varno. Želimo vam orjetno zabavo!

V šoli

— Pepček, ti si pa danes nisi umil obraza. Točno se vidi, kaj si včeraj jedel.
— No kaj, tovarišica?
— Jajčka.
— Ni točno, te sem jedel predvčerajšnjim.

Motorno kolo Pretis Maxi

PRIJETNA VOZnja.
PRIMERNA BRZINA. CENENA VOZnja.
DOBITE GA V TRGOVINI »NOVI DOM«. ZADRUŽNI TRG
TEVILKA 1.

Turistični utrinki

Avstrijska Štajerska v turizmu

Tudi naši severni sosedje, nemški Štajerci, se ukvarjajo s problemi turizma. Ker Štajerska po naravnih pogojih zaostaja za Koroško, polno slikovitih jezer, s tradicijo in kulturo v turizmu, je na Štajerskem treba ustvariti, tako pravijo, predvsem tehnične pogoje za turistično dejavnost. Semkaj prištevajo dobre ceste in dovolj hotelov, ki pa ne morajo biti samo novi, ampak so lahko tudi taki, ki se pridobijo s preureditvami in razširitvami, sploh z modernizacijo starih objektov.

Dalje menijo posamezniki, da bi bilo izboljšati folklor in vse vrste narodopisnega bogastva za snubitev tujcev. Bolj naj bi se gojila tudi topla domačnost s poudarkom na izvirnosti in nepopačenosti; njo je najti zvečine le še v manjših objektih in oddaljenih krajih. Neobhodno za vsakega turističnega patriota je, da obiskuje in spozna take oblike oziroma kraje.

Kadar gre avstrijski Štajerci zaradi rekreacije ali zdravljenja v inozemstvo, naj se nastani v prvi vrsti tam, kjer spoštujejo njegovo narodno in državno pripadnost in so tudi sicer korektni do njega.

Perspektive za turistično sezono 1964

Na splošno vse dobro kaže, do večjih presenečenj najbrž ne pride. Ne pri nas ne drugod. Turizem bo obdržal svoj nomadski značaj, če ga ne bo celo okreplil, cilj glavnih turističnih tokov pa bodo po vsej verjetnosti še naprej dežele s cenejšo življenjsko ravni. Po poročilih z Dunaja imajo odnotne turistične agencije potrebne kapacitete za svojo klientelo, ki želi preživeti počitnice v Jugoslaviji, že v celoti naročene oziroma zagotovljene. Podoben, ako ne še ugodnejši položaj za nas je baje v turističnih agencijah v Zahodni Nemčiji, čeprav utegneta Španija in Italija prednjačiti pred nami.

Naši delavci na delu v Siriji

Pred nekaj dnevi sem srečal prijatelja — Vlada Nedeljka, ki je z gradbeno skupino podjetja za inženirsko tehnično gradnjo »TEHNOGRADNJE« na delu v Siriji. To podjetje poznamo po gradnji številnih elektrarn na Dravi in po mostu v Ptuj. To podjetje gradi v Siriji mostove na reki Evfrat in nekaj drugih manjših objektov. V glavnem so šli v Sirijo strokovnjaki, nevalificirane delavce so dobili tudi tam. Dela so zelo mehanizirana, lopate sko-

raj ni potrebno omenjati, razen pri kakšnih manjših izkopih in podobnem.

Naši ljudje stanujejo v udobno grajenih barakah, v katerih imajo vgrajene ventilatorje za hlajenje. Peči sploh nimajo, ker jih tudi ne potrebujejo. Ko je bila tukaj zima, je bilo tam okrog + 20 C. Kraj, kjer bivajo, se imenuje RAKA DEIR EZ-ZOR. Na hrani so v menzi, kjer pripravljajo obroke eden naših ljudi. Hrana je v glavnem hladna. Uživajo tudi precej zelenjave. Domačini jedo npr. solato neprilavljeno. Ko izpulijo grmiček, odrežejo korenine in nato pojedjo list za listom, brez olja in soli ter kisa. Tudi kruha, kot ga mi poznamo, nimajo. Jedo neke vrste pogosto oziroma palačinki podobno pecivo iz testa. Naš kruh bi se v teh vročih krajih hitro pokvaril in ga tako ne morejo uporabljati.

Naselje naših delavcev ima vodovodno napeljavo, domačini pa pijejo vodo kar iz reke in je sploh čudno, da v večjem številu ne zbolijo. Zanimivo je, da v teh krajih ni potrebno ničesar zaklepati, ker so Sirci zelo pošteni, le za delo so bolj žilavi. Naši delajo po 10 ur dnevno, pozneje pa se zabavajo, igrajo šah in berejo časopise iz domovine. Od naših radijskih postaj slišijo edino radio Pristina s Kosmeta. Z domačini se sporazumevajo v francoščini.

Vlado bo kmalu odpotoval nazaj, in sicer z letalom JAT do Beiruta, od tam pa dalje s taksijem, ki je tam zelo poceni. Poprosil sem ga, naj si odleži zabeleži zanimivosti, na katere bo naletel in naj za naš list obišče svoja doživetja iz te dežele. Jože Bezjak

